

ПАМ'ЯТКА

Учасникам освітнього процесу ВСП «Фаховий коледж «Альма-матер. Плюс» ЦДУ ім. В.Винниченка щодо порядку дій та взаємодії з правоохоронними органами у разі виявлення підозрілих предметів, транспортних засобів та осіб, в тому числі, ознак підготовки злочину терористичного характеру

I. Загальна інформація

Уважно прочитайте і запам'ятайте основні рекомендації викладені в даній Пам'ятці. Отримані знання допоможуть вам, вашим рідним та близьким зберегти життя та здоров'я, а також запобігти діям терористів.

1.1. Тероризм став небезпечною хворобою суспільства дуже давно. Але в наш час він досягнув глобальних розмірів на рівні з ядерною загрозою та екологічними небезпеками.

За визначенням Закону України «Про боротьбу з тероризмом», **тероризм** – суспільно небезпечна діяльність, яка полягає у свідомому, цілеспрямованому застосуванні насильства шляхом захоплення заручників, підпалів, убивств, тортур, залякування населення та органів влади або вчинення інших посягань на життя та здоров'я ні в чому не винних людей або погрози вчинення злочинних дій з метою досягнення злочинних цілей (ст.1 Закону).

1.2. Форми тероризму різні: від погроз по телефону, поштових відправлень до захоплення заручників, застосування вибухових пристроїв, скоєння диверсійних актів, захоплення в повітрі авіалайнерів.

На жаль, на сьогодні тероризм з більшістю зазначених форм набув широкого розмаху на Україні, зокрема, в Донецькій, Луганській, Харківській областях, що супроводжується людськими жертвами, матеріальними збитками, заподіянням невинним людям тілесних ушкоджень, моральних і фізичних страждань.

1.3. Ніхто не застрахований від злочинних посягань терористів. Тому на перший план життєдіяльності сьогодення виходить питання безпеки, збереження життя та здоров'я людей, причому:

- для керівника підрозділу - вирішення комплексу організаційних, просвітницько-виховних та практичних заходів щодо забезпечення сталого і безпечного функціонування підрозділу;
- для працівників і студентів – питання власної безпеки, збереження свого здоров'я та життя.

1.4. У цій «Пам'ятці» висвітлюються питання щодо порядку інформування, взаємодії з органами управління цивільного захисту коледжу, з правоохоронними органами та порядку дій при отриманні погроз по телефону, виявленні підозрілих поштових відправлень, підозрілих предметів, транспортних засобів, які можуть бути начинені вибухівкою, при виявленні

підозрілих осіб, які неадекватно поведуться і потенційно можуть бути учасниками підготовки та скоєння злочину терористичного характеру.

1.5. Пам'ятка призначена для використання керівниками структурних підрозділів при проведенні інформаційно-роз'яснювальної роботи з питань протидії тероризму та безпеки життєдіяльності в надзвичайних ситуаціях, пов'язаних із терактами, а також працівниками і студентами з метою підвищення рівня знань у сфері безпеки в умовах загрози та скоєння терористичних актів.

II. Визначення термінів, які вживаються в цій пам'ятці

2.1. Загроза терористичного акту – планування та практична підготовка до диверсії, усні та письмові повідомлення (погрози) про мінування, закладення вибухівки тощо.

2.2. Надзвичайна ситуація – обстановка, яка характеризується порушенням нормальних умов життєдіяльності, спричинена катастрофою, аварією, пожежею, стихійним лихом, епідемією, застосуванням засобів ураження або іншою небезпечною подією, що призвела (може призвести) до виникнення загрози життю або здоров'ю працівників та студентів, великої кількості загиблих і постраждалих, значних матеріальних збитків.

2.3. Ознаки підготовки теракту:

- закладання вибухових пристроїв промислового виробництва, мінування об'єктів;
- закладання (маскування) саморобних та промислових вибухових пристроїв у ручну поклажу, дитячі іграшки, канцелярське приладдя, пакувальні матеріали і виявлення таких (*начебто забутих*) речей в місцях масового перебування людей (у навчальних закладах, на об'єктах транспорту тощо);
- поява сторонніх підозрілих осіб, які цікавляться об'єктом, намагаються вивчити систему охорони, режим пропуску, режим роботи, неадекватно поведуться, намагаються безконтрольно проникнути на об'єкт або пронести громіздку сумку, валізу тощо;
- наявність погроз, висловлених особисто, по телефону, або поштових відправлень.

2.4. Підозріла особа - особа або група людей, які поведуться неадекватно до обстановки, одягнуті не по сезону, в незвичному місці (в кінотеатрі, на стадіоні або на урочистостях), які агресивно налаштовані, скрито розмовляють по телефону і т. ін.

2.5. Підозріле поштове відправлення - відправлення від незнайомого кореспондента: лист, бандероль, посилка, які мають незвичайну вагу, товщину, із залишками мастила, надмірно заклеєні, мають запах, з надписами «особисто в руки», «особисто».

2.6. Підозрілі предмети та речі – сумки, пакети, згортки, портфелі, картонні коробки, упаковки цигарок, приймачі, мобільні телефони, дитячі іграшки тощо, які можуть бути замасковані вибуховими пристроями, або в які може бути закладена вибухівка.

2.7. Підозрілі транспортні засоби – припарковані транспортні засоби, залишені без нагляду, на яких з-під капоту, дверцят чи багажника виглядають дроти, під крилами чи днищем прикріплені предмети, схожі на димову шашку, гранату чи інший вибуховий пристрій, або прослуховуються звуки, схожі на роботу годинника, наявність розтяжок, елементів живлення.

2.8. Терористичний акт – злочинне діяння у формі застосування зброї, вчинення вибуху, підпалу чи інших дій, відповідальність за які передбачена ст.258 Кримінального кодексу України.

ІІІ. Порядок інформування, дій та взаємодії з правоохоронними органами у разі отримання погроз, виявлення підозрілих предметів, транспортних засобів, які можуть бути причетними до підготовки теракту

А) При надходженні погрози по телефону:

3.1. Дії особи, що отримує повідомлення:

- зафіксуйте на папері: дату, час і тривалість повідомлення, номер телефону на який воно надіслано;

- якщо Ваш телефон з автоматичним визначенням номера абонента, запишіть номер з якого дзвонили, при відсутності таких можливостей через осіб, що знаходяться поруч, спробуйте повідомити правоохоронні органи за телефоном: Національна поліція України – «**102**», Управління Служби Безпеки України в Кіровоградській області - **0522 361 306** - при надходженні анонімного повідомлення намагайтеся «розв'язати розмову» і з'ясувати:

- • Хто дзвонить, прізвище, кого представляє?
- • Куди, кому, за яким телефоном дзвонить ця особа?
- • Які вимоги (яку інформацію) дослівно вона висуває?
- • На яких умовах згодна відмовитися від задуманого?
- • Як, де і коли можна з нею зв'язатися?
- • Кого Ви повинні повідомити про цей дзвінок?
- • Постарайтесь запам'ятати особливості мови, визначити національність аноніма, стать, приблизний вік;

- після закінчення розмови негайно повідомите про отриману інформацію (погрозу) директора коледжу, фахівця з питань безпеки та охорони, штаб цивільного захисту, а у разі неможливості встановлення зв'язку з ними, інформуйте Національну поліцію України – «**102**», Управління Служби Безпеки України в Кіровоградській області - **0522 361 306**.

3.2. Якщо погроза надходить приватній особі:

- відповідаючи на телефонний дзвінок, говоріть лише «Алло», не називаючи свого прізвища та імені, номера свого телефону;
- зберігайте спокій, не видавайте своїх емоцій, покладіть трубку;
- повідомте про погрози поліцію з іншого телефону;

- далі дійте за вказівками фахівців, які прибудуть за викликом.

3.3. Дії керівника підрозділу, працівника штабу цивільного захисту:

- забезпечити негайне доведення отриманої інформації до директора коледжу;
- прибути на місце отримання інформації та на об'єкт, на якому виникає загроза; з'ясувати обставини, оцінити обстановку і вірогідність здійснення погроз;
- внести свої пропозиції керівництву закладу освіти щодо заходів захисту особового складу та заходів з попередження та локалізації негайних наслідків, за потребою евакуювати людей із зони вірогідного ураження;
- викликати оперативні спеціальні служби Міністерства внутрішніх справ, Державної служби з надзвичайних ситуацій, Служби безпеки України;
- надати повну інформацію представникам зазначених органів державної влади та забезпечити безперешкодну роботу оперативно-слідчих груп та спеціальних підрозділів правоохоронних органів.

Б) При надходженні погрози в письмовій формі:

3.4. Дії персоналу (посадових осіб), які отримують матеріали з погрозами (поштові відправлення, записки, диски, флешки тощо):

- конверт або інший носій інформації з погрозами обережно помістіть в чистий поліетиленовий пакет або файл, щільно закрийте та скріпіть скотчем і помістіть в окрему жорстку папку. Намагайтеся не залишити на документі, інших носіях інформації відбитки своїх пальців;
- якщо Ви вирішили відкрити конверт і ознайомитись з документом, відкривайте його лише з правової чи лівої сторони обережним відрізанням країв ножицями;
- наддайте інформацію керівництву закладу освіти про отримання погроз, а також повідомите поліцію за телефоном - «102», Управління Служби Безпеки України в Кіровоградській області - [0522 361 306](tel:0522361306).

3.4.1. Не збільшуйте коло осіб, ознайомлених зі змістом документу.

3.4.2. Дії керівництва:

Віддати розпорядження щодо направлення отриманих матеріалів правоохоронним органам.

Упаковані документи з погрозами передаються правоохоронним органам з супровідним листом, в якому мають бути зазначені всі надіслані матеріали, а також обставинами, пов'язані з їх виявленням й отриманням.

На анонімних документах не дозволяється робити будь-які надписи, помітки, їх не зашивати, не склеювати; забороняється їх м'яти та згинати.

Реєстраційний штамп проставляється лише на супровідних листах установи і заявах громадян, що передали такі документи.

Вжити заходів щодо попередження ймовірної надзвичайної ситуації, пов'язаної з погрозами і локалізацією надзвичайних наслідків.

В) При виявленні підозрілих предметів, речей, транспортних засобів, які можуть бути вибуховими пристроями або начиненими вибухівкою:

3.5. Поведінка та порядок дій працівника (студента), який виявив підозрілий предмет, схожий на вибуховий пристрій чи припаркований автомобіль, який за зовнішніми ознаками може бути начиненим вибухівкою:

3.5.1. Забороняється:

- торкатися до знахідки, ні яким способом її не переміщати;
- не кидати у знахідку будь-які предмети;
- не користуватися радіоелектронною апаратурою, мобільним телефоном, у тому числі;

3.5.2. Негайно повідомити про виявлений підозрілий предмет штаб цивільного захисту та свого керівника.

3.5.3. Якщо підозрілий предмет (речі) виявлені у громадському транспорті, непомітно повідомите кондуктора чи водія.

3.6. Дії керівника структурного підрозділу:

3.6.1. Негайно інформувати директора коледжу, за потребою штаб цивільного захисту;

3.6.2. З'ясувати обстановку на місці, дочекатися прибуття начальника штабу цивільного захисту.

Якщо підозрілий предмет, який має ознаки вибухового пристрою виявлено в приміщенні:

- негайно евакуювати людей із будівлі;
- викликати представників правоохоронних органів: поліцію за телефоном – «102»; Управління Служби Безпеки України в Кіровоградській області – [0522 361 306](tel:0522361306) чи оперативно-рятувальну службу ДСНС України за телефоном – «101»;
- позначити місце небезпечної знахідки.

3.6.3. Виставити зовнішню охорону на безпечній відстані з числа представників служби охорони чи інших працівників закладу освіти:

- заборонити прохід сторонніх осіб в небезпечну зону;
- попереджати про небезпеку оточуючих;

3.6.4. Далі діяти за вказівками керівників підрозділів спеціальних служб, які прибули за викликом.

3.6.5. Надати можливість представникам правоохоронних органів опитати заявника та інших осіб, що володіють інформацією.

IV. Як виявити особу, яка готується до вчинення злочину

терористичного характеру та порядок дій у разі виявлення такої особи

4.1. Запорукою в цьому є висока пильність, спостережливість та кмітливість.

4.2. Терористи, як правило діють скрито, намагаючись не попадатись на очі не тільки працівникам правоохоронних служб, але й громадянам. Їх поведінка, дії та вчинки можуть здатися підозрілими, тобто такими, що не знаходять пояснення.

4.3. Підозру повинні викликати сторонні особи, які:

- скрито оглядають об'єкт, фотографують, знімають на камеру або мобільний телефон об'єкти, технічні засоби, працівників адміністрації та керівної ланки;
- намагаються скрито проникнути на об'єкт, що охороняється;
- не по сезону одягнені в одяг закритого типу, під яким може бути стрілецька зброя, пояси з вибухівкою;
- намагаються безконтрольно пронести громіздкі сумки, валізи тощо;
- невеликі групи людей, які дивно себе поведуть, ведуть підозрілі телефонні розмови, агресивно налаштовані;
- виглядають надзвичайно зосередженими, губи тісно стиснуті або повільно рухаються, начебто читаючи молитву. Це може бути смертник який готується до теракту;
- нервово, перелякано себе ведуть, оглядаються, перевіряючи щось у кишенях одягу або в багажнику автомобіля.

4.4. Підозру повинні викликати залишені «забуті речі» (сумки, пакети, валізи, гаманці, дитячі іграшки, мобільні телефони тощо).

4.5. Дії працівника (студента), який виявив підозрілу особу чи групу таких людей:

4.5.1. Негайно повідомити директора коледжу;

- чергового (сторожа) навчального корпусу.

4.5.2. Якщо Ви у громадському транспорті:

- кондуктора або водія.

4.5.3. Крім того, негайно викликайте представників правоохоронних органів:

- Національну поліцію України за телефоном: «**102**»;

- Управління Служби Безпеки України в Кіровоградській області - [0522 361 306](tel:0522361306);

- цілодобовий безкоштовний телефон довіри Служби безпеки України: **(0-800-501-482)**;

- електронна скринька Центру запобігання тероризму (callcentr@ssu.gov.ua).

Надайте повну інформацію про підозрілих осіб та виявлені предмети, працівникам, що прибули за викликом, обставини їх виявлення.

Далі дійте за вказівками керівництва закладу освіти, працівників служби охорони та представників силових служб та відомств: поліції, Служби безпеки України.

При підготовці цієї пам'ятки використані:

- Закон України «Про боротьбу з тероризмом»;
- Типова інструкція першочергових дій персоналу і посадових осіб підприємств та організацій у разі загрози виявлення терористичних актів;
- Матеріали періодичних видань з питань цивільного захисту (ЦЗ) та безпеки життєдіяльності (БЖД).